

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vademecum Sive Praxis Opera Quotidiana Aliaque ritè
peragendi, & per ea salutem & perfectionem propriam, ac
proximi, instituto Societatis Jesu conformem assequendi**

Limpens, Ferdinand

Coloniæ Agrippinæ, 1744

Reflexio de Melancholicis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54750)

Atque hæc unâ cum præcedentibus animadversionibus sunt, quæ à juventute imprimi nostris desidero, & cum primis in tertiæ probationis anno unâ cum illis, de quibus in animadversione sexta de conversatione tanquam ministerio Societatis differui, bene digeri. Qui enim tertiæ probationis anno consummato solidis non obfirmavit animum principiis, vitæque Apostolicæ fundamentum posuit, sui Dominus, rarò expòst Apostolus fiet, sive Religiosus talis, qualem Instituti nostri ratio expòscit.

Reflexio de Melancholicis.

DUm peropportunâ occasione datâ animadversiones has meas, & præprimis sextam & septimam Viro cuidam prudenti ac religioso sed à natura melancholico, prælegerem, & ulterius ruminandas offerrem, reposuit is mihi post tempus aliquod, morem his geri posse bene natis, & felicem sortitis animam, sed non ab iis, qui atrâ abundant bile, nec de his mihi posse quidquam statuere: cum moralis istius morbi experientiam non habeam. Contentum disputationis nostræ amicæ, ipsius & mea postulata, & quomodo utrimque in hoc vel illud, condescendendo, tandem in systema aliquod statuendum convenerimus, hîc subnecto, postulata ipsius generatim hæc erant: *1mo* juxta illud Script. *Ipse fecit nos, & non ipsi nos*: nec naturam, nec ejus naturale temperamentum homi-

homo sibi ipsi dare potest, nec à DEO acceptum in aliud transmutare. 2dò, fatebatur per media spiritualia à S. P. N. suppeditata passionis iræ, impatientiæ, superbiæ, &c. posse domari, habitus vitiosos, inclinationes naturæ ad furta, obscœna, &c. per eadem pariter posse coerceri, eo ipso enim, quòd ad peccata impellant, hominem DEUM timentem, & æternis veritatibus illuminatum statim excitari ad resistendum. Aliter autem se res habet (sic instruebat me idem) cum homine, qui melancholicis derepentè obruitur humoribus, & ob crassiorem sanguinem, defectum necessariæ ejusdem circulationis, constipationes, aliasque corporis infirmitates, innatam præterea pusillanimitatem, & vivaces rerum tetricarum phantasias, quas abigere à se non potest, tam atrâ involvitur nube, ut, quidquid videt ex rebus & personis aliàs sibi gratis, tædium ei, & aversionem ercet. Hic in talibus circumstantiis solvitur in lachrymas, sentit tremorem in membris, angustias in corde, &, quidcunque ei proponas, juvare se non potest per examen particulare, aliàque media: sed exspectare debet non secùs ac in febribus, donec paroxismo isto abscedente menti tranquillitas redeat. 3tiò, dicebat idem, sibi sæpiùs ex jam allatis causis contigisse, quòd, quando se optimè putabat esse dispositum ad negotium aliquod pro DEI gloria tractandum, hoc malo subitò correptus nequidem inchoatum potuerit continuare discursum, nec ad aliud, quàm ad Thebaicas su-

spirarit solitudines, uno verbo, durante hoc paroxismo ad nihil aptus fuerit.

His similibusque auditis & examinatis postulavi & reposui ego *primò*, non contendere me, ut, qui atrâ bile, melancholicisque abundat humoribus, defectus in circulatione sanguinis, constitutione corporis, & pusillanimitatem innatam patitur, vel diris ac vivacibus inquietatur phantasiis, naturam istam in omninò felicem ac pacatam mutet; utique enim ipse Deus fecit nos, & non ipsi nos.

2dò, Cùm his non obstantibus medicus pro constipatione, circulatione sanguinis emendanda, materia peccante, & horum simul malorum saltem ex parte causâ expurgandâ, præscribat media, ut sunt commotio corporis diurna, purgatio, venæ sectio, aliæque, me quoque jure postulare ab ejusmodi homine, ut terrâ animum involvente nube saltem non permittat instar desperabundi purè naturam, ratione innati temperamenti se moventem, prohibitu agere. Sed ut ad torporem excutiendum saltem se loco moveat, distractionem quærat, ulterius tetricis phantasiis morosè non inhæreat, & occupationem aliquam arripiendo saltem indirectè contranitur; sique aliud medium non invenit, è sede exiliendo, aërem liberum captando, mirabile & miserabile caput suum etiam, ut joco dici solet, pugnis impetatur.

3tiò, Dixi me, licet propriâ experienciâ infirmitates hominis admodum melancholici per-

spe-

spectas non habeam, scire tamen ex hominum ejusmodi confessione propria, quod experti sint, non ita arduum esse tertiâ quartâ vice animum ad serenitatem ac tranquillitatem reducere; si primis vicibus fortiter se vicerint, contrariumque ei, quod melancholicus dictabat genius, fecerint, quam si constanter sine ullo in contrarium nisu, & sub prætextu, quod naturæ motus superari non posset, eidem desides succumbere maluerint. Addidi, pariter fateri ejusmodi homines, quod, si primis annis habeant difficultatem *ut quatuor* v. g. manendi in consortio aliorum, hoc illud opus inchoatum continuandi, dum melancholici se movent humores, succedentibus annis sentiant in eo difficultatem *ut sex*, cum morbus sive mortalis, sive Physicus non adhibitis congruis remediis semper magis magisque invalescat. Atque inde inferebam, patere ergo sat superque, quod, etiamsi admodum difficile, aut quasi impossibile tibi esse videatur, ut æstu melancholico superveniente v. g. maneas in consortio, in quo fuisti, continues opus, quod ad DEI gloriam inchoasti, niti tamen in contrarium debeas: non ut physicè naturam mutes; sed ut paulatim major tuus ipse Dominus fias.

4to, Dixi eidem, eum fateri, quod passiones, inclinationes, quæ immediatè ad peccatum alliciunt, nunquam non reprimi debeant, & ab homine religioso, æternis veritatibus imbuto etiam facilius supprimantur ob vivacem illam apprehensionem, quod Deus offendi non

debeat. Subintuli, ergo etiam vivax apprehensio, quod vocatus à Deo sis ad vitam locialem, Apostolicum vitæ genus, & quod, nisi melancholicis inclinationibus tuis resistas, iisque contrarium facias, paulatim minùs & minùs, & tandem nullatenus aptus futurus sis ad munia Apostolica obeunda; item vivax apprehensio, quod Deus, à quo supponis te reapse ad Societatem vocatum esse, gratiâ suâ tibi defuturus non sit, dummodo tu contra naturam pugnando ei coopereris. Demum vivax apprehensio, quod, nisi id facias, gratias tibi ulteriores congruas ille fors subtracturus sit, & tu variis peccatorum periculis exponendus sis; ejusmodi, inquam, vivax apprehensio te facile quoque incitare poterit ad fortiter resistendum melancholicis tuis inclinationibus, sicut reflexiones hæ, alium iræ, superbix, luxuriæ motibus fortiter tentatum incitare debent ad iis fortiter resistendum. Et reverà varii generis peccata sunt, ad quæ pusillanimitas & melancholia, cujus motus à te non posse opprimi cavillaris, planissimam sternit viam, ut tot, prò dolor! experientiis constat etiam in iis, qui, quia aversiones, rædia ex melancholicis humoribus provenientia superare noluerunt, suam petière à Societate dimissionem, vel ultrò tanquam inepti & sui capitis dimissi sunt.

510, Ut viam magis pararem ad systema, in quod utrimque conveniendum erat, dixi, me ab Hypochondriaco non exigere, ut semper æquè bene dispositus sit; nam corpus, quod cor-

rum

ingerit, sed contraniti mox cum majore, mox cum minore difficultate. Certi, quod paulatim cum divina gratia magis & magis sui sint futuri Domini, eoque majores in æternum reportaturi coronas, quâ majori cum lucta eas comparârunt. A juvenilibus autem annis securis ad radicem ponenda est, ut sæpius dixi, tum, ne accrescentibus annis lucta semper fiat gravior, tum quia, sicut pulchrior est pulchro veniens de corpore virtus, ita ordinariè loquendo vegetior ex vegeto, quam effæto corpore fortioreque est operatio & pugna contra naturæ inclinationes. Hoc, dum juvenis eram, certus tunc temporis Superior meus moriens mihi aliisque junioribus adstantibus inculcavit, monitumque istud altè semper animo inhæsit meo, sicut & documentum istud, quod senex ædificationi futurus sit, qui in ipsa juvenia didicit modum ponere lætitiæ aut hilaritati honestæ, ita ut ordinem in domo religiosa præscriptum, quando à potu, confabulatione abstinendum, examen vespertinum faciendum, cubitum eundum est, non prætergrediatur, & pruriturum ad his contraria suppressat.

